

Sprawdzian 1. do rozdziału „Język to potęga”

Imię i nazwisko ..... Klasa .....

Instrukcja dla ucznia

Przeczytaj tekst i wykonaj zadania od 1. do 5. Masz na to 20 minut.

Hanna Ożogowska *Tajemnica zielonej pieczęci* (fragm.)

– Czy ci nie wstyd? Jesteś zdolny chłopiec. Masz dobre warunki do nauki, a na świadectwie kilka trójek. I jedna z nich – z języka ojczystego.

– Tak – mówi już trochę śmielej Stefan – zdolny jestem, ale przez tę ortografię to ja życie będę miał zmarnowane. Ja już z tym wszystkim wytrzymać nie mogę. (...) }
Panie kierowniku, ja bym to zupełnie inaczej urządził!

– Ciekawe jak? – zainteresował się kierownik.

– Najgorsze w tej ortografii jest to, że mnóstwo trzeba na pamięć wykuć. Dlatego tak mi trudno, bo ja to lubię na rozum wziąć. Jak coś rozumiem, to od razu zapamiętam. Więc w ortografii też wymyśliłbym wszystkie takie prawidła¹, żeby każdy rozumiał, dlaczego się pisze tak, a nie inaczej. Na przykład – herbata; jeżeli z cukrem, to pisałbym przez „ch”, a jak bez cukru to przez samo „h”. Rozumie się samo przez się.

– Hm, a jak byś napisał na przykład „herbaciane róże”?

– Przez samo „h” – przecież nikt róż cukrem nie posypuje.

– A takie zdanie: „ciotka poczęstowała nas herbatą”?

– Naturalnie przez „ch” – przecież się nie częstuje gości herbatą bez cukru. Lepiej się pod ziemię zapaść, niż przed gośćmi zawstydzić. }
}

– Ale przecież ta ciotka mogła być na przykład skąpa.

– O, panie kierowniku, skąpy to w ogóle nic nie da, ani cukru, ani herbaty. Ja wiem, ja sam mam taką ciotkę.

Pan kierownik śmiał się na dobre. (...)

– A co do herbaty, to wiesz przecież: przygotowuje się ją zawsze bez cukru. Cukier podaje się oddzielnie. Każdy sobie słodzi, ile chce. Pisz więc herbatę przez samo „h”. }
}

Hanna Ożogowska, *Tajemnica zielonej pieczęci*, Warszawa 1983, s. 8–10.

¹ Prawidła – zasady, reguły.

1. Uzupełnij zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie – 1 albo 2.

Cytowany tekst jest

A.	fantastyczny,	ponieważ	1.	ukazuje wydarzenia, które mogłyby nastąpić w rzeczywistym świecie.
B.	realistyczny,		2.	opisywane wydarzenia są nieprawdopodobne.

2. Przyporządkuj hasła do słowników, z których pochodzą. Połącz literę z liczbą.

A.	gość – Gość w dom, Bóg w dom. <i>przysł.</i> gościa należy przyjmować godnie, z szacunkiem
B.	gość – <i>pot.</i> «bliżej nieznaną mężczyznę» ◦ Pytał o ciebie jakiś gość. → <i>pot.</i> facet, chłop, osobnik
C.	gość – <i>m I, D -ścia, lm. M -ście, D -ści, N gośćmi</i> 1. «osoba przybyła do kogoś w gościnę, w odwiedzinę; także: zaproszony lub przygodny uczestnik przyjęcia, balu, imprezy rozrywkowej» ◦ Miły, mile widziany, oczekiwany gość.

1 – słownik języka polskiego

2 – słownik wyrazów bliskoznacznych

3 – słownik wyrazów obcych

4 – słownik frazeologiczny

5 – słownik ortograficzny

Wybierz właściwe przyporządkowanie.

A. A5, B3, C1

B. A1, B2, C3

C. A3, B4, C5

D. A4, B2, C1

3. Korzystając z informacji zawartych w hasłach słownikowych w zadaniu 2., zapisz poprawne formy rzeczownika *gość* we wskazanych przypadkach.

gość

a) dopełniacz lp. – .....

b) dopełniacz lm. – .....

c) narzędnik lm. – .....

4. Wypisz z akapitów zaznaczonych w tekście klamrami co najmniej cztery przysłowki wraz z określonymi przez nie czasownikami.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Ułóż pięć zasad kulturalnego zachowania się przy stole. Zastosuj przysłowki w stopniu równym, wyższym i najwyższym.

.....

.....

.....

.....

.....

.....